

M A A G I Z O
KUPITIA MICHORO
KUHUSU HAKI ZA
WAKODISHAJI
VERMONT

MICHORO YAMEUNDWA NA SOPHIE YANOW WWW.SOPHIEYANOW.COM
MAANDISHI KUPITIA WAKODISHAJI WA VERMONT, CVOEO

MAAGIZO HAYA YAMEUNDWA KUPITIA MSAADA WA:
BARAZA LA SANA LA VERMONT
PAW PRINT & MAIL
MRADI WA HAKI YA NYUMBA YA CVOEO
JEAN MURRAY NA MSAADA WA KISHERIA WA VERMONT

NYUMBA NI HITAJI LA KIMSINGI, LAKINI SIO RAHISI WAKATI WOTE KUPATA NYUMBA NZURI, IMARA, NA KWA BEI NAFUUG.

MAGHOROFA

HAKUNA NAFASI

KODISHA

KWA 314
YA MSHAHARA
YAKO PEKEE
\$ \$ \$ \$

UBAGUZI UNOATENDWA KWA SABABU YA RANGI YA NGOZI, JINSIA, DINI, NA KADHALIKA, NI HATIA, LAKINI PIA UNAWEZA TENDEGA KWA NJIA ZISIZO RAHISI KUTAMBUA WAKATI UNAPOTAFUTA NYUMBA.

GHOROFA
BORA KWA
WATAALAMU

CONDO
KAYA YA
KIKRISTO

SICHUKUI MSAADA WA
UMMA - SECTION 8.

MAKAZI YA HAKI

INI KINYUME CHA SHERIA KUBAGUA WAKATI WA KUKODISHA, KUUZA
AU KUPEANA MKOPO WA KUNUNUA NYUMBA KWA AJILI YA HIZI
SABABU:

JAMII YA BINADAMU
RANGI YA NGOZI
ASILI YA KITAIFA
DINI
JINSIA
HALI YA UZAZI
ULEMAVU

(HAYA YAMELINDWA NCHINI
KOTE)

UMRI WA MIAKA
HALI YA NDOA
MWELEKEO WA KIJINSIA
UTAMBULISHO WA KIJINSIA
UPOKEAJI WA MSAADA WA UMMA

(HAYA YAMELINDWA NCHINI
VERMONT)

KAMA UNAHISI KUWA UMEBAGULIWA, PIGIA:

TUME YA HAKI ZA BINADAMU YA VERMONT
1 (800) 416-2010 AU (802) 828-2480
(SAUTI AU KIFAA CHA TTY)

MSAADAA WA SHERIA YA VERMONT
1 (800) 889-2047

KITUO CHA MAISHA YA
KUJITEGEMEA CHA VERMONT
(MAARIFA NA UTETEZI KWA
WALEMAVU)
1 (800) 639-1522
AU (802) 229-0501
(SAUTI AU KIFAA CHA TTY)

MAKUBALIANO YA KUKODISHA

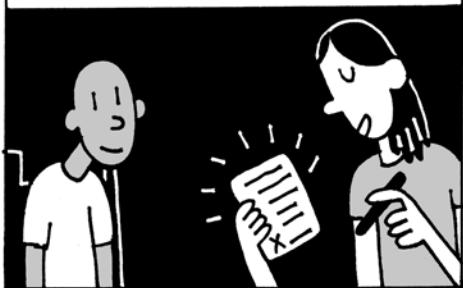

UKIPEWA PAHALI PA KUKODISHA,
UNAWEZA ITISHA HATI YA KUKODISHA.

HUKU VERMONT, MAKUBALIANO YA
MANENO NI HALALI, LAKINI HATI YA
KUKODISHA INAWEZA KUKUSADIA KUWA
NA REKODI YA MAKUBALIANO.

HATI YA KUKODISHA INAONESHA MUDA
WA KUKODISHA, WAKATI WA KULIPA KODI,
NANI ANAWEZA ISHI NDANI YA HAYO
MAKAO, BEI YA KODI, NA KADHALIKA?

NI MUHIMU KUSOMA NA KUELEWA HATI
YAKO YA KUKODISHA KABL YA KUWEKA
SAHIHI.

(PIGIA VT TENANTS KAMA UNA
MASWALI KUHSU SEHEMU ZA HATI
YAKO YA KUKODISHA: (802) 864-0099)

HAKI FULANI ZIMELINDWA NA SHERIA YA
VERMONT NA HAVIWEZI KUNYANGANYWA
NA HATI YA KUKODISHA:

-HAKI YA KUWA NA MAKAO SALAMA
NA NJEMA

-KUPEWA ILANI HALALI KABL Mwenye
NYUMBA ATEMBELEE MAKAO YAKO,
APANDISHE KODI, AU AKUOMBE KUHAMIA

-HAKI YA KUPINGA KUFUKUZWA KORTINI

-KURUDISHIWA AMANA YA USALAMA

LAKINI MAMBO MENGI MENGINE, HATA
KAMA SI UNGWANA KWAKO, YANAWEZA
TEKELEZEKA NA SHERIA BAADA YAKO YA
KUTILIA SAHIHI, KAMA:

-SIKU YA MWEZI YA KULIPA KODI

-KAMA WATU WENGINE WANAWEZA ISHI
NA WEWE

-WAKATI UNAPASWA KUPEANA ILANI YA
KUHAMIA KABL YA KUHAMIA NYUMBA

BAADA YA KUFANYA MAREKEBISHO
MULIOKUBALIANA KWA HATI YA
KUKODISHA WEKA SAHILI NA

PATA NAKALA YAKO UIWEKE
MAHALI SALAMA!

KUWEKA FAILI NI NJIA MUHIMU
YA KUJIKINGA KAMA MPANGAJI.

KUMBUKA JAMBO
MOJA NYINGINE
MUHIMU KUHUSU
HATI YAKO YA
KUKODISHA...

HATI YAKO YA KUKODISHA INAWEZA KOSA
KUTAJA KANUNI ZA MTAALAKINI NI
TIKUMI LAKO KUZITHUA

KWA MFANO, KAMA MTAAWAKO UNA
"MASAA YA KIMYA," JIJULISHE WAKATI
YANAANZA.

AMANA

AMANA NI PESA UNALIPA MWENYE NYUMBA UNAPOHAMA NYUMBA. UNAWEZA RUDISHWA HII PESA UKİHAMÀ KUTOKA HIYO NYUMBA.
(HAKIKISHA ULIPEWA RISITI)

KUHAKIKISHA URUDISHIWE AMANA:

PIGA PICHA ZA MAKAO KABLA YA KUHAMISHA VITU VYAKO. TUNZA HIZO PICHA.

IKWA MAKAO YA BURLINGTON NA BARRE, MWENYE NYUMBA HAWEZI KUKULIPISHA ZAIDI YA AMANA YA MWEZI MMOJA (AU HATA KODI YA "MWEZI WA MWISHO") NA LAZIMA AKURUDISHIE AMANA NA RIBA YAKE UNAPOHAMA.

AMANA INALINDA MWENYE NYUMBA KUTOKANA NA GHARAMA MPANGAJI ALIPASWA KULIPA. KWA HIVYO, MWENYE NYUMBA ANAFAA KUBAKI NA AMANA (NZIMA AU KIASI YAKE) KAMA:

-UMEHARIBU NYUMBA ZAIDI YA UHARIBIFU WA KAWAIDA

-UNA DENI YA KODI AU HUJALIPA BILI YA MATUMIZI

-MWENYE NYUMBA AMEGHARIMIKA KUTOA MALI ULIACHA KWA NYUMBA

-ULIHAMA BILA KUPA MWENYE NYUMBA TAARIFA HALALI YA KUHAMÀ NYUMBA

SAFISHA NYUMBA YAKO KABLA YA KUHAMIA NA ONDOA MALI YAKO YOTE NA TAKATAKA. KISHA, PIGA PICHA!

BAADA YA KUPEANA ILANI YA KUHAMIA, HAKIKISHA UMEPATIA MWENYE NYUMBA ANWANI ANAFAA KUTUMA AMANA YAKO.

MWENYE NYUMBA ANA SIKU 14 KUKURUDISHIA AMANA YAKO AU ORODHA YA VITU AMETOA KUTOKA KWA AMANA NA PESA ILYOBAKI AKULIPE.

NI LAZIMA MWENYE NYUMBA AKURUDISHIE AMANA YOTE BAADA YA HUO MUDA WA SIKU 14.

KAMA KORTI INAPATA YA KUWA MWENYE NYUMBA ALIKATAA KUKULIPA AMANA YAKO KIMAKSUDI, INAWEZA HITAJI MWENYE NYUMBA AKULIPE AMANA YAKO MARADUFU.

FARAGHA

HODI
HODI
HODI

MWENYE NYUMBA ANAPASWA KUKUPA ILANI MASAA 48 KABLA YA KUINGIA NYUMBA YAKO,ILA YA KUTOKEA DHARURA,AU UMEMUALIKA KUINGIA.

HODII!
HODII!

HODII

ANAWEZA KUKUTEMBELEKA KATI YA MASAA YA 9AM HADI 9PM.

HABARI?

SAMAHANI, NIMEKUJA MAPEMAI

TAFADHALI RUDI
9AM.

HATA KAMA AMEKUPA ILANI,
MWENYE NYUMBA ANAWEZA TU KUINGIA KWA NYUMBA BILA MWALIKO WAKO:

-KUFANYA UKAGUZI

-KUTENDA UKARABATI MUHIMU AU MLIYOKBALIANA, MABORESHO AU HUDUMA FULANI

-KUONYESHA NYUMBA KWA WAPANGAJI WATARAJIWA, WANUNUZI, AU WAFAKYAKAZI

WAPANGAJI HAWAWEZI NYIMA MWENYE NYUMBA RUHUSA YA KUINGIA BILA SABAU HALALI.

BASI ITABIDI
NIWACHE
KULIPIA JOTO
YA NYUMBA

KODI

HII INAKUSAIDIA KUWEKA REKODI YA VILE UMELIPA KODI YA NYUMBA KWA WAKATI UNAOFAA.

HAKIKISHA UMELIPA KODI YA NYUMBA KWA KUTUMIA CHEKI AU ITISHA RISITI UNAPOLIPA NA FEDHA TASLIMU.

ONGEZEKO LA KODI YA NYUMBA

NINAONGEZA
KODI KATIKA
WIKI MBILI.

UNA HAKI YA KUPEWA ILANI YA SIKU
GO KABLA YA KUONGEZESHWYA KODI YA
NYUMBA (SIKU 90 UKIWA BURLINGTON)

UNAHITAJIKA
KUNIPA ILANI
ZAI DI YA HIYO.

MWENYE NYUMBA HAWEZA ONGEZA KODI
YA NYUMBA WAKATI WA UKODISHAJI
WAKO,ILA KUWA IMENENWA KWA HATI
YA KUKODISHA.

HATA MIMI
NIMELINDWA
NA HATI
YETU YA
KUKODISHA.

KUPUNGUA HUDUMA (KAMA KUTOA JOTO
YA NYUMBA, TAKATAKA, KUTOA THELUJI,
NA KADHALIKA), YOTE YAHUSIKANA NA
KUONGEZA KODI YA NYUMBA

BASI ITABIDI
NIWACHE
KULIPIA
JOTO YA
NYUMBA.

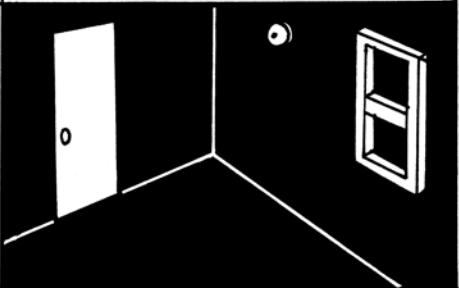
HATA HIYO INAHITAJI
ILANI ZAI DI.

MAKAZI MEMA

WAPANGAJI WOTE WANAWAKI YA MAKAZI SALAMA NA MEMA. HAUWEZI POROSHWA HAKI HIYO KWENYE HATI YA KUKODISHA.

MIFANO NI KAMA:

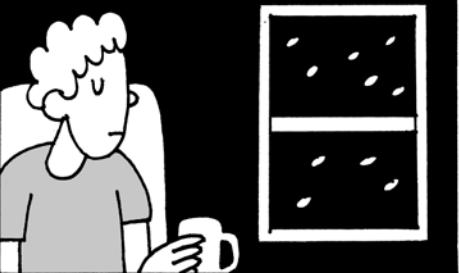
USALAMA WA MOTO: KUTOWEZA KUTOROKA KUPITIA MADIRISHA YA VYUMBA VYA KULALA, KUTOKUWA NA VICHUNGUZI VYA MOSHI NA KABONI MONOKSIDI.

MAJI YA BOMBA YA KUNYWA, MAJI MOTO, VYOO VINAVYOFANYA KAZI, BESHENI JIKONI, BAFU, NA NJIA YA KUTOA MAJI TAKA

MIUNDO SALAMA, YAKIWA NA MILANGO, DIRISHA ZINAZOFUNGA, NA PAA ZISIZOVUJA

MIFUMO YA JOTO YANAYOWEZA LETA JOTO ANGALAU 65F (18C) KATIKA MIEZI BARIDI

NYUMBA ILIYO SALAMA KUTOKA MADHARA YA SUMU RISASI, YENYE INADHURU HASWA BONGO ZA WATOTO WACHANGA. WATOTO WANAWEZA PUMUA VUMBI YA SUMU YA RANGI INAYOPOROMOKA.

NYUMBA ZILIZOJENGWA KABLA YA 1978 ZILIPAKWA RANGI YA SUMU RISASI.

1872
CENTENNIAL
HOUSE

WENYE NYUMBA WA MAKAO YALIYOJENGWA KABLA YA HUO MWAKA WANAFAA KUFANYA MATENGENEZO KILA MWAKA ILI KUHAKIKISHA RANGI HAIPOROMOKI AU HAITOKANI.

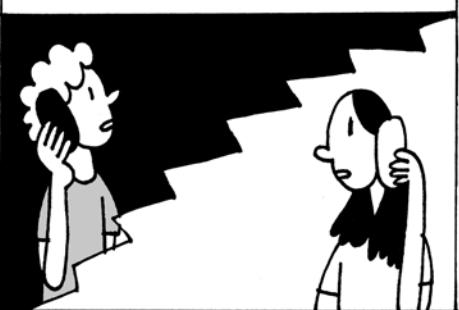
MWENYE NYUMBA YAKO ANAPASWA KUHAKIKISA UNA MAKAO SALAMA YA KUISHI.

NI WAJIBU WAKO KULINDA NYUMBA NA KUJULISHA MWENYE NYUMBA UNAPOONA NYUMBA INAHITAJI UKARABATI.

HII NI MUHIMU KWA USALAMA WAKO NA KUHAKIKISHA UTARUDISHIWA AMANA YAKO UKIHAMA.

UKIFANYA UHARIBIFU, MWENYE NYUMBA ANAWEZA KUKUGHARIMU MATENGENEZO, LAKINI NI YEYE NDIYE ANAPASWA KUFANYA HAYO MATENGENEZO.

MATENGENEZO

KAMA MWENYE NYUMBA HATATENDA MATENGENEZO, MUOMBE KWA BARUA.

HI INAKUWA REKODI YA MAANDISHI YA VILE ULIAMBIA MWENYE NYUMBA JUU YA MATENGENEZO, NA INAKUSAIDIA KUPATA MSAADA WA SHERIA.

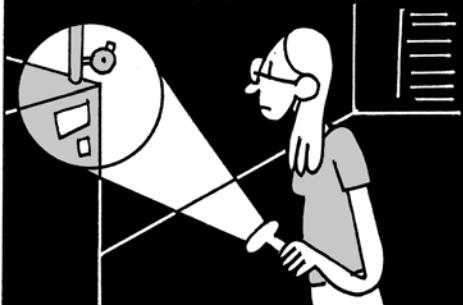

KAMA INAleta MADHARA YA USALAMA AU AFYA, PIGIA AFISA WA AFYA WA MTAAGA.

WATAKUJA KUFANYA UKAGUZI NA WANAWEZA TOA ILANI KWA MWENYE NYUMBA KUSULUHISHA HIYO SHIDA.

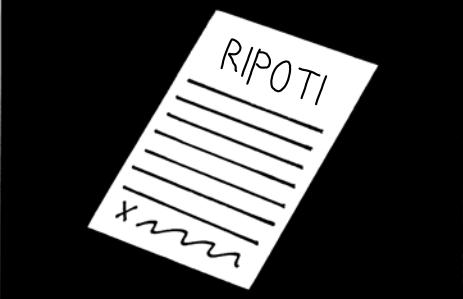

PIGIA VT TENANTS KAMA UNAHITAJI MSAADA WA KUTAMBUA AFISA WA AFYA WA MTAAGA WAKO.

UNALINDWA NA SHERIA IKIWA MWENYE NYUMBA ATAJARIBU KUKUFUKUZA, KUPANDISHA KODI YA NYUMBA, AU KUKUNYANYASA KWA NJIA LOLOTE KWA SABABU ULIPIGIA INSPEKTA.

WEKA NAKALA YA RIPOTI YA INSPEKTA. UNA HAKI YA KUPEWA HIYO NAKALA NA NI MUHIMU KUIWEKA KWA FAILI ZAKO.

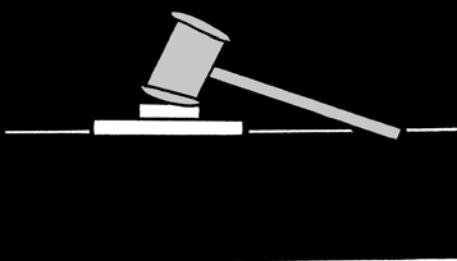
KAMA MWENYE NYUMBA HATAFANYA
MATENGENEZO YANAYOHITAJIKA KWA
MUDA MWEMA, UNA HAKI YA...

KUVUNJA HATI YA KUKODISHA NA KUHAMIA

KUSHTAKI MWENYE NYUMBA KORTINI ILI
ULIPWE FIDIA

UREKEBISHE HIYO SHIDA WEWE
MWENYEWE NA UTOE GHARAMA
KUTOKA KWA KODI YAKO YA NYUMBA

...AU USILIKE KODI YA NYUMBA
HADI ITATULIWE.

KILA MOJA YA SULUHISHO HIZI
INAPATIKANA TU KATIKA HALI FULANI,
KWA HIVYO PIGIA VERMONT TENANTS
KABLA UZIJARIBU.

VT TENANTS

802-864-0099 OR

1-800-287-7971

VTENANTS.ORG

KUHAMA

UNAPASWA KUPATA ILANI YA MAANDISHI YA SIKU 14-120 MWENYE NYUMBA ANAPOTAKA UHAME..

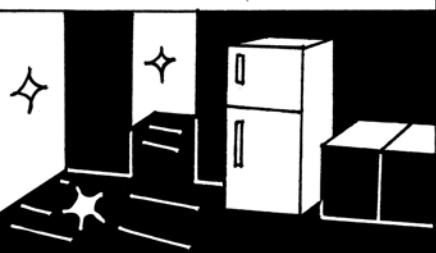
DKULINGANA NA SABABU, PAHALI UNAPOISHI, NA MUDA ULIPOISHI KWA HIYO GOROFA. TUPIGIE ILI TUKUSайдIE NA KESI YAKO.

NI LAZIMA UPEANE ILANI KABLA YA KUHAMA: ANGALAU KIPINDI MOJA CHA KUKODISHA (MBILI UKIWA BURLINGTON),ILA IKIWA HATI YAKO YA KUKODISHA INAPEANA KIPINDI TOFAUTI.

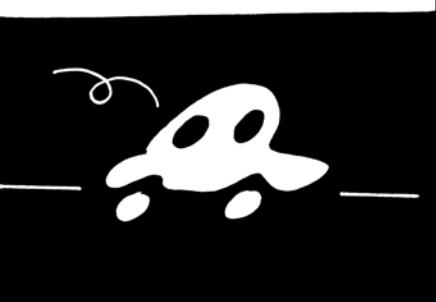
UKIAMUA KUHAMA MAPEMA, INAWEZA BIDI ULIPE KODI YA NYUMBA HADIMUDA WA KUKODISHA KULINGANA NA HATI IISHE AU MKODISHAJI MWINGINE AICHUKKUE.

UNAPOHAMA, UNASTAHILI KUONDOA MALI YAKO YOTE NA TAKATAKA, NA UWACHE NYUMBA IKIWA SAFI ILI URUDISHIWE AMANA.

CHUKUA PICHA ZA NYUMBA BAADA YA KUHAMA ILI UWE NA REKODI YA HALI YA NYUMBA ULIVYOIWACHA!

USISAHAU KUPATIA MWENYE NYUMBA ANWANI YA KUKUTUMIA AMANA.

KUFUKUZWA

ILANI ILYOANDIKWA YA KUMALIZA UKODISHAJI NDIO HATUA YA KWANZA YA KISHERIA YA KUKUFUKUZA.

NINAHITAJI
MAMA YANGU
AHAME
KWANGU.

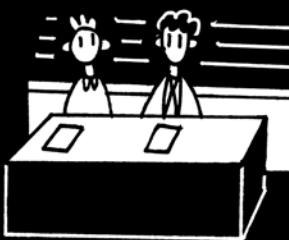

KAMA UNAACMINI YA KWAMBA UNAITISHWA KUHAMA KWA NJIA ISIYO HALALI KAMA KWA AJILI KUBAGULIWA, KULIPIZA KISASI KWA SABABU ULIOMBA MATENGENEZU, AU KAMA HUJAPWEWA ILANI HALALI, UNAWEZA KUPINGA OMBI LA KUHAMA..

LAKINI
GOROFA SI
SALAMA?

ATAVUMILIA TU.

KATIKA KESI HII, MWENYE NYUMBA LAZIMA AKUPELEKE KORTINI KATIKA MCHAKATO RASMI WA KUFUKUZWA.

KUFUKUZWA NYUMBANI NI MCHAKATO MAALUM WA KORTI, NA MWISHOWE JAJI HUFANYA UAMUZI WA MWISHO.

UNAWEZA
BAKI.

NI KINYUME YA SHERIA MWENYE NYUMBA KUKUFUKUZA KWA NJIA YA KUZIMA HUDUMA, KUBADILISHA VIFULI, KUTUPA MALI YAKO, AU KUZIBA UWEZO WAKO WA KUTUMIA MAKAO.

WE!

JIGILI
JIGILI

KUFUKUZWA NYUMBANI INAWEZA KUWA BEI GHALI, NA SIFA MBAYA KUTOKA MWENYE NYUMBA INAWEZA KUZUIA KUKODISHA NYUMBA NYINGINE. HAKIKISHA UNA KESI MULWA KABLA YA KUENDA KORTINI.

WOLO
LO

PIGIA MWANASHERIA UKİWAHI PATA ILANI YA KUHAMA! NAMBARI YA USAIDIZI WA SHERIA NI 1-800-889-2047.

RASILIMALI

NAMBARI ZA SIMU ZA USAIDIZI KWA WAKODISHAJI:

VT TENANTS (802) 864-0099 AU BILA MALIPO 1-800-287-7971
VTENANTS.ORG

USAIDIZI WA SHERIA ZA VERMONT 1-800-889-2047
VTLAWHELP.COM

FAIR HOUSING COMPLAINT LINE:

VERMONT HUMAN RIGHTS COMMISSION
1-800-416-2010 OR (802) 828-2480 (VOICE/TTY)
HRC.VERMONT.GOV/HOW-TO-FILE

NAMBARI YA MALALAMIKO YA NYUMBA YA HAKI:
TUME YA HAKI ZA BINADAMU YA VERMONT 1-800-416-2010 AU (802)
828-2480 (USAIDIZI KWA SAUTI/TTY)
HRC.VERMONT.GOV/HOW-TO-FILE

MAFUNZO YA VIKUNDI YA NYUMBA YA HAKI:

CVOEO FAIR HOUSING PROJECT
802-864-3334 UGANI 106
CVOEO.ORG/FHP

SHERIA NA KANUNI ZINAZOHUSIANA:

KANUNI ZA JIMBO LA VERMONT: KICHWA 9: BIASHARA NA SOKO
SURA 137; MAKUBALIANO YA KUKODISHA MAKAZI
LEGISLATURE.VERMONT.GOV/STATUTES/CHAPTER/09/137

KANUNI ZA VERMONT ZA AFYA KWA MAKAZI
WWW.HEALTHVERMONT.GOV/REGS/RENTAL_HOUSING_CODE.PDF

KANUNI ZA MOTO NA USALAMA WA MIJENGU
FIRESAFETY.VERMONT.GOV

CHAMPLAIN VALLEY OFFICE
OF ECONOMIC OPPORTUNITY

Bridging gaps, building futures.